

Autentiškas vertimas
Vyriausybės kanceliarijos
Administravimo departamentas
2020 10 12

Vyriausybės posėdžių
organizavimo skyrius
Vyriausioji specialistė
V. Butkevičienė

KONVENCIJA DĖL PAPILDOMOS KOMPENSACIJOS UŽ BRANDUOLINĘ ŽALĄ

SUSITARIANČIOSIOS ŠALYS,

pripažindamos priemonių, numatytų Vienos konvencijoje dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir Paryžiaus konvencijoje dėl atsakomybės prieš trečiąją šalį atominės energijos srityje, taip pat šiose konvencijose išdėstytus principus atitinkančiuose nacionalinės teisės aktuose dėl kompensacijos už branduolinę žalą, svarbą;

norėdamos nustatyti visuotinį atsakomybės režimą, kuris papildytų ir sustiprintų šias priemones, siekiant padidinti kompensacijos už branduolinę žalą sumą;

taip pat pripažindamos, kad toks visuotinis atsakomybės režimas skatintų bendradarbiavimą regioniniu ir pasauliniu mastu užtikrinant aukštesnę branduolinės saugos lygį laikantis tarptautinės partnerystės ir solidarumo principų;

susitarė:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

I straipsnis

Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje:

a) „Vienos konvencija“ – 1963 m. gegužės 21 d. Vienos konvencija dėl civilinės atsakomybės už branduolinę žalą ir bet kuris jos pakeitimas, kuris galioja šios Konvencijos Susitariančiajai Šaliai.

b) „Paryžiaus konvencija“ – 1960 m. liepos 29 d. Paryžiaus konvencija dėl atsakomybės prieš trečiąją šalį atominės energijos srityje ir bet kuris jos pakeitimas, kuris galioja šios konvencijos Susitariančiajai Šaliai.

c) „Specialioji skolinimosi teisė“ (toliau – SST) – Tarptautinio valiutos fondo apibrėžtas apskaitos vienetas, kurį jis naudoja savo operacijoms ir sandoriams vykdyti.

d) „Branduolinis reaktorius“ – bet koks įrenginys su branduoliniu kuru, kuris išdėstytas taip, kad jame gali įvykti savaiminis grandininis branduolių dalijimosi procesas be papildomo neutronų šaltinio.

e) „Įrenginio valstybė“ kalbant apie branduolinį įrenginį reiškia Susitariančiąją Šalį, kurios teritorijoje yra šis įrenginys, arba, jeigu jis nėra kurios nors valstybės teritorijoje, Susitariančiąją Šalį, kuri eksploatuoja arba kurios leidimu eksploatuojamas branduolinis įrenginys.

f) „Branduolinė žala“ – tai:

i) mirtis arba kūno sužalojimas;

ii) turto praradimas arba žala turtui;

ir bet kuris iš toliau išvardytų dalykų tiek, kiek nustatoma pagal kompetentingo teismo šalies teisę:

iii) ekonominiai nuostoliai, patirti dėl i arba ii papunkčiuose nurodytų nuostolių ar žalos ir į minėtus papunkčius neįtraukti, jei šiuos nuostolius patyrė asmuo, turintis teisę reikalauti tokių nuostolių ar žalos atlyginimo;

iv) į ii papunktį neįtrauktos išlaidos, susijusios su aplinkos, kuriai pakenkta, atkūrimo priemonėmis (išskyrus atvejus, kai pakenkta nežymiai), jei tokių priemonių iš tikrųjų imtasi ar ketinama imtis;

v) į ii papunktį neįtrauktos pajamos, gaunamos tada, kai aplinka naudojama ar ja naudojamas siekiant ekonominio intereso, kurios prarastos dėl to, kad smarkiai pakenkiama tai aplinkai;

vi) su prevencinėmis priemonėmis susijusios išlaidos ir dėl tokių priemonių patirti papildomi nuostoliai ar žala;

vii) visi kiti ekonominiai nuostoliai, išskyrus patirtus dėl pakenkimo aplinkai, jei leidžiama pagal kompetentingo teismo šalies civilinę atsakomybę reglamentuojančias bendrosios teisės nuostatas,

i–v ir vii papunkčiuose nurodytais atvejais, jei nuostoliai ar žala patiriami dėl jonizuojančiosios spinduliuotės, kurią skleidžia bet kuris radiacijos šaltinis branduoliniame įrenginyje arba branduolinis kuras ar radioaktyvieji produktai ar branduoliniame įrenginyje esančios atliekos arba branduolinių medžiagų, vežamų ar kilusių iš branduolinio įrenginio ar į jį siunčiamų, atliekos, neatsižvelgiant į tai, ar nuostoliai ar žala atsiranda dėl tokios medžiagos radioaktyviųjų savybių ar tų savybių derinio su tokios medžiagos toksiškumu, sprogumu ar kitomis pavojingomis savybėmis.

g) „Atkūrimo priemonės“ – bet kurios pagrįstos priemonės, patvirtintos valstybės, kurioje jų buvo imtasi, kompetentingų institucijų, kuriomis siekiama atkurti ar atnaujinti pažeistus ar sunaikintus aplinkos elementus arba, jei įmanoma, įdiegti į aplinką šių elementų atitikmenis. Šalies, kurioje padaryta žala, teisės aktai nustato, kas turi teisę imtis tokių priemonių.

h) „Prevencinės priemonės“ – bet kurios pagrįstos priemonės, kurių imasi bet kuris asmuo įvykus branduoliniam incidentui, siekdamas išvengti f punkto i–v arba vii papunkčiuose nurodytos žalos arba ją kuo labiau sumažinti, jei kompetentingos institucijos jas patvirtina vadovaudamosi valstybės, kurioje buvo imtasi tokių priemonių, teise.

i) „Branduolinis incidentas“ – branduolinę žalą arba prevencinių priemonių atveju – didelę ir neišvengiamą tokios žalos grėsmę sukkeliantis bet koks įvykis arba tos pačios kilmės įvykių seka.

j) „Įrengtoji branduolinė galia“ – kiekvienos Susitariančiosios Šalies atveju – bendras vienetų skaičius, apskaičiuojamas pagal formulę, nurodytą IV straipsnio 2 dalyje; „šiluminė galia“ – didžiausia šiluminė galia, kurią leidžia kompetentingos šalies institucijos.

k) „Kompetentingo teismo šalies teisė“ – teismo, turinčio jurisdikciją pagal šią Konvenciją, teisė, įskaitant bet kurias tokios teisės normas, susijusias su teisės kolizija.

l) „Pagrįstos priemonės“ – priemonės, kurios pagal kompetentingo teismo šalies teisę laikomos tinkamomis ir proporcingomis atsižvelgiant į visas aplinkybes, pavyzdžiui, į:

i) patirtos žalos pobūdį ir mastą arba, prevencinių priemonių atveju, tokios žalos pavojaus pobūdį ir mastą;

ii) tikėtiną šių priemonių veiksmingumo mastą tuo metu, kai jų imamasi, ir

iii) atitinkamą mokslinę ir techninę patirtį.

II straipsnis

Tikslas ir taikymas

1. Šios Konvencijos tikslas – papildyti vadovaujantis nacionalinės teisės aktais nustatytą kompensavimo sistemą, kuri:

a) įgyvendina vieną iš I straipsnio a ir b punktuose nurodytų dokumentų, arba

b) atitinka šios Konvencijos priedo nuostatas.

2. Šioje Konvencijoje nustatyta sistema taikoma branduolinei žalai, už kurią taikiais tikslais naudojamo, Susitariančiosios Šalies teritorijoje esančio branduolinio įrenginio operatorius yra atsakingas arba pagal vieną iš I straipsnyje nurodytų konvencijų, arba pagal šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodytą nacionalinę teisę.

3. Straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas priedas yra neatsiejama šios Konvencijos dalis.

II SKYRIUS

KOMPENSACIJA

III straipsnis

Įsipareigojimas

1. Branduolinė žala už kiekvieną branduolinį incidentą kompensuojama šiomis priemonėmis:

a) i) įrenginio valstybė užtikrina 300 mln. ar daugiau SST, kurias ji galėjo konkrečiai nurodyti depozitarui bet kuriuo metu iki branduolinio incidento, arba pereinamojo laikotarpio SST pagal ii punktą;

ii) Susitariančioji Šalis gali ne ilgesniam kaip 10 metų laikotarpiui, skaičiuojant nuo teikimo pasirašyti šią Konvenciją dienos, nustatyti, kad šiuo pereinamuoju laikotarpiu užtikrinama ne mažiau kaip 150 mln. SST tuo laikotarpiu įvykusio branduolinio incidento atveju;

b) viršijus pagal a punktą užtikrinamą vertę, Susitariančiosios Šalys užtikrina viešąsias lėšas pagal IV straipsnyje pateiktą formulę.

2. a) Kompensacija už branduolinę žalą pagal 1 dalies a punktą paskirstoma teisingai, nediskriminuojant dėl tautybės, nuolatinės ar laikinos gyvenamosios vietos su sąlyga, kad į įrenginio valstybės teisės aktus dėl šios valstybės priimtų išipareigojimų pagal kitas konvencijas dėl branduolinės žalos gali būti neįtraukta branduolinė žala, padaryta valstybėje, kuri nėra Susitariančioji Šalis.

b) Kompensacija už branduolinę žalą pagal 1 dalies b punktą, atsižvelgiant į V straipsnį ir XI straipsnio 1 dalies b punktą, paskirstoma teisingai, nediskriminuojant dėl tautybės, nuolatinės ar laikinos gyvenamosios vietos.

3. Jei kompensuotina branduolinė žala neviršija visos 1 dalies b punkte nurodytos vertės, įnašai proporcingai sumažinami.

4. Teismo nustatytų palūkanų ir išlaidų, patirtų tenkinant ieškinius dėl branduolinės žalos kompensavimo, suma mokama papildomai kartu su sumomis, nustatytomis pagal 1 dalies a ir b punktus, ir turi būti proporcinga faktiniams įnašams, kuriuos pagal 1 dalies a ir b punktus atitinkamai skiria atsakingas operatorius, Susitariančioji Šalis, kurios teritorijoje yra to operatoriaus branduolinis įrenginys, ir Susitariančiosios Šalys kartu.

IV straipsnis

Įnašų apskaičiavimas

1. Įnašų formulė, pagal kurią Susitariančiosios Šalys skiria III straipsnio 1 dalies b punkte nurodytas viešąsias lėšas, nustatoma taip:

a) i) suma, gaunama padauginus tos Susitariančiosios Šalies įrengtąją branduolinę galią iš 300 SST už įrengtosios galios vienetą; ir

ii) suma, nustatoma taikant tai Susitariančiajai Šaliai už metus,ėjusius prieš metus, kuriais įvyko branduolinis incidentas, Jungtinių Tautų nustatytos įnašų normos ir bendros visų tokių Susitariančiųjų Šalių normų sumos santykį 10 proc. sumos, apskaičiuotos visoms Susitariančiosioms Šalims pagal i papunktį.

b) Atsižvelgiant į c punktą, kiekvienos Susitariančiosios Šalies įnašas yra lygus a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytų dydžių sumai su sąlyga, kad valstybės, kurių įnašų norma Jungtinėse Tautose yra mažiausia ir kurios neturi branduolinių reaktorių, įnašų skirti neprivalo.

c) Didžiausias įnašas, kuris gali būti imamas iš kurios nors Susitariančiosios Šalies, išskyrus įrenginio valstybę, už branduolinį incidentą remiantis b punktu, neviršija jo nurodytos procentinės dalies nuo visų Susitariančiųjų Šalių įnašų, nustatytų pagal b punktą. Konkretios Susitariančiosios Šalies nurodytoji procentinė dalis yra lygi jos JT įnašų normos procentinei daliai, prie kurios pridedami 8 procentiniai punktai. Jei incidento metu bendra Konvencijos Šalių įrengtoji galia yra 625 000 ar daugiau vienėtų, ši procentinė dalis padidinama vienu

procentiniu punktu. Galingumui didėjant virš 625 000 vienetų, kiekvieno padidėjimo 75 000 vienetų atveju, ji didinama vienu papildomu procentiniu punktu.

2. Ši formulė taikoma kiekvienam branduoliniam reaktoriui, esančiam Susitariančiosios Šalies teritorijoje; kiekvienas šiluminės galios MW atitinka 1 vienetą. Pagal formulę apskaičiuojama remiantis branduolinių reaktorių šilumine galia, nurodyta branduolinio incidento dieną pagal VIII straipsnį sudarytame ir atnaujinamame sąraše.

3. Apskaičiuojant įnašus, į branduolinių reaktorių atsižvelgiama nuo tos dienos, kurią pirmą kartą į jį pakraunami branduolinio kuro elementai. Branduolinis reaktorius neįtraukiamas į skaičiavimus, kai iš reaktoriaus aktyviosios zonos galutinai pašalinami visi kuro elementai, kuriuos imama saugiai saugoti pagal patvirtintas procedūras.

V straipsnis

Geografinė taikymo sritis

1. Lėšos, skiriamos pagal III straipsnio 1 dalies b punktą, naudojamos branduolinei žalai, kuri padaroma:

a) Susitariančiosios Šalies teritorijoje; arba

b) jūrų rajonuose, esančiuose už Susitariančiosios Šalies teritorinės jūros ribų, arba virš jų:

i) laive ar laivui, plaukiojančiam su Susitariančiosios Šalies vėliava, arba orlaivyje ar orlaiviui, registruotam Susitariančiosios Šalies teritorijoje, arba dirbtinėje saloje, įrenginyje, konstrukcijoje ar dirbtinei salai, įrenginiui, konstrukcijai, kurie yra Susitariančiosios Šalies jurisdikcijoje; arba

ii) Susitariančiosios Šalies piliečio;

išskyrus žalą, padarytą valstybės, kuri nėra šios Konvencijos šalis, teritorinėje jūroje arba virš šios jūros; arba

c) Susitariančiosios Šalies išskirtinėje ekonominėje zonoje ar virš jos arba Susitariančiosios Šalies kontinentiniame šelfe, eksploatuojant ar tiriant tos išskirtinės ekonominės zonos ar kontinentinio šelfo gamtos išteklius;

su sąlyga, kad Susitariančiosios Šalies teismai turi jurisdikciją pagal XIII straipsnį.

2. Kiekviena šią Konvenciją pasirašanti arba prie jos prisijungianti valstybė, pasirašydama šią Konvenciją ar prisijungdama prie jos arba atiduodama saugoti savo ratifikavimo dokumentą, gali pareikšti, kad, siekiant taikyti 1 dalies b punkto ii papunktį, fiziniai asmenys ar tam tikros jų kategorijos, kurie remiantis tos valstybės teisės aktais laikomi turintys nuolatinę gyvenamąją vietą jos teritorijoje, prilyginami jos pačios piliečiams.

3. Šiame straipsnyje sąvoka „Susitariančiosios Šalies pilietis“ apima Susitariančiąją Šalį ar bet kurį ją sudarantį struktūrinį vienetą, bendriją arba bet kurią viešąją ar privačią įstaigą, nesvarbu, ar tai juridinis asmuo, ar ne, įsteigtą Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

III SKYRIUS

PAPILDOMO FINANSAVIMO ORGANIZAVIMAS

VI straipsnis

Pranešimas apie branduolinę žalą

Nepažeisdama įsipareigojimų, kuriuos Susitariančiosios Šalys gali turėti pagal kitus tarptautinius susitarimus, Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, praneša kitoms Susitariančiosioms Šalims apie branduolinį incidentą, kai tik paaiškėja, kad tokio incidento padaryta žala viršija arba gali viršyti sumą, numatytą pagal III straipsnio 1 dalies a punktą, ir kad gali prireikti įnašų pagal III straipsnio 1 dalies b punktą. Susitariančiosios Šalys nedelsdamos imasi visų priemonių, būtinų jų santykius tokiu atveju reglamentuojančiai tvarkai nustatyti.

VII straipsnis

Prašymas skirti lėšų

1. Pateikusi VI straipsnyje nurodytą pranešimą ir laikydamosi X straipsnio 3 dalies, Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, paprašo, kad kitos Susitariančiosios Šalys pagal III straipsnio 1 dalies b punktą skirtų reikiamą viešųjų lėšų sumą tada, kai jų faktiškai prireikia, ir turi išimtinę kompetenciją paskirstyti šias lėšas.

2. Neatsižvelgdamos į galiojančias ar būsimas su valiuta ar jos pervedimu susijusias nuostatas, Susitariančiosios Šalys leidžia be jokių apribojimų pervesti ir sumokėti bet kurį įnašą, mokėtiną pagal III straipsnio 1 dalies b punktą.

VIII straipsnis

Branduolinių įrenginių sąrašas

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis, atiduodama saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą, perduoda depozitarui išsamų visų IV straipsnio 3 dalyje nurodytų branduolinių įrenginių sąrašą. Šiame sąraše turi būti pateikti duomenys, būtini įnašams apskaičiuoti.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis nedelsdama praneša depozitarui apie visus būtinus šio sąrašo pakeitimus. Jei tokie pakeitimai susiję su branduolinio įrenginio įtraukimu, pranešimą reikia pateikti likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki numatomos branduolinės medžiagos patekimo į įrenginį dienos.

3. Jei Susitariančioji Šalis mano, kad duomenys ar bet koks sąrašo pakeitimas, kurį reikia atlikti Susitariančiosios Šalies pagal 1 ir 2 dalis perduotame sąraše, neatitinka nuostatų, ji gali pateikti prieštaravimus, išsiųsdama juos depozitarui per tris mėnesius nuo dienos, kurią ta Susitariančioji Šalis gavo pranešimą pagal 5 dalį. Depozitaras nedelsdamas perduoda šį prieštaravimą valstybei, dėl kurios informacijos pateiktas prieštaravimas. Visi neišspręsti ginčai sprendžiami laikantis ginčų sprendimo tvarkos, nurodytos XVI straipsnyje.

4. Depozitaras tvarko, naujina ir kasmet platina visoms Susitariančiosioms Šalims pagal šį straipsnį sudarytą branduolinių įrenginių sąrašą. Į šį sąrašą įtraukiami visi šiame straipsnyje nurodyti duomenys ir pakeitimai, suprantant, kad pagal šį straipsnį pateikti prieštaravimai (jei jiems pritariama) galioja atgaline data nuo jų pateikimo dienos.

5. Depozitaras kuo greičiau praneša kiekvienai Susitariančiajai Šaliai apie pranešimus ir prieštaravimus, kuriuos jis gavo pagal šį straipsnį.

IX straipsnis

Atgręžtinio reikalavimo teisės

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis priima teisės aktus, leidžiančius tiek Susitariančiajai Šaliai, kurios teritorijoje yra atsakingo operatoriaus branduolinis įrenginys, tiek kitoms Susitariančiosioms Šalims, kurios sumokėjo III straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus įnašus, pasinaudoti operatoriaus atgręžtinio reikalavimo teise tiek, kiek ji suteikiama jam pagal kurią nors iš I straipsnyje nurodytų konvencijų arba II straipsnio 1 dalies b punkte nurodytus nacionalinės teisės aktus, ir jei tuos įnašus sumokėjo kuri nors Susitariančioji Šalis.

2. Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje yra atsakingo operatoriaus branduolinis įrenginys, teisės aktuose gali būti numatyta, kad operatorius turi grąžinti pagal šią Konvenciją skirtas viešąsias lėšas, jei žala atsirado dėl jo kaltės.

3. Susitariančioji Šalis, kurios teismai turi jurisdikciją, gali pasinaudoti 1 ir 2 dalyse numatytomis atgręžtinio reikalavimo teisėmis kitų įnašus mokėjusių Susitariančiųjų Šalių vardu.

X straipsnis

Išmokos, teismo procesas

1. Išmokų sistema, kuria remiantis būtų skiriamos pagal III straipsnio 1 dalį prašomos lėšos, ir tų lėšų paskirstymo sistema taikoma tos Susitariančiosios Šalies, kurios teismai turi jurisdikciją.

2. Kiekviena Susitariančioji Šalis užtikrina, kad žalą patyrę asmenys galėtų pasinaudoti savo teisėmis į kompensaciją nepradėdami atskiro teismo proceso atsižvelgiant į tokiai kompensacijai numatytų lėšų kilmę, ir kad Susitariančiosios Šalys galėtų įsikišti į teismo procesą prieš atsakingą operatorių.

3. Nė viena Susitariančioji Šalis neprivalo skirti III straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų viešųjų lėšų, jei kompensavimo prašymai gali būti tenkinami III straipsnio 1 dalies a punkte nurodytomis lėšomis.

XI straipsnis

Lėšų paskirstymas

Pagal III straipsnio 1 dalies b punktą skiriamos lėšos paskirstomos taip:

1. a) 50 proc. lėšų skiriama reikalavimams kompensuoti įrenginio valstybėje arba už jos ribų padarytą branduolinę žalą patenkinti;

b) 50 proc. lėšų skiriama reikalavimams kompensuoti ne įrenginio valstybės teritorijoje padarytą branduolinę žalą, jei tokie reikalavimai netenkinami pagal a punktą;

c) jei pagal III straipsnio 1 dalies a punktą numatyta mažiau nei 300 mln. SST:

i) 1 dalies a punkte nurodyta suma sumažinama tiek procentų, kiek procentų remiantis III straipsnio 1 dalies a punktu numatytas dydis nesiekia 300 mln. SST; ir

ii) 1 dalies b punkte numatyta suma padidinama pagal i papunktį apskaičiuota sumažinimo suma.

2. Jei Susitariančioji Šalis, vadovaudamasi III straipsnio 1 dalies a punktu, nediskriminuodama užtikrino ne mažiau nei 600 mln. SST, kurios buvo konkrečiai nurodytos depozitarui prieš branduolinį incidentą, visos III straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytos lėšos neatsižvelgiant į 1 dalį skiriamos įrenginio valstybėje ir už jos ribų padarytai branduolinei žalai kompensuoti.

IV SKYRIUS

PASINAUDOJIMAS PASIRINKIMO GALIMYBĖMIS

XII straipsnis

1. Jei šioje Konvencijoje nenumatyta kitaip, kiekviena Susitariančioji Šalis gali naudotis jai pagal Vienos konvenciją arba Paryžiaus konvenciją suteiktais įgaliojimais, o bet kurios pagal šias konvencijas priimtose nuostatos gali būti panaudojamos kitų Susitariančiųjų Šalių atžvilgiu tam, kad būtų užtikrintas III straipsnio 1 dalies b punkte nurodytų viešųjų lėšų skyrimas.

2. Nė viena šios Konvencijos nuostata netrukdo kuriai nors Susitariančiajai Šaliai priimti nuostatų, nepatenkančių į Vienos ar Paryžiaus konvencijų ir šios Konvencijos taikymo sritį, jei tokios nuostatos nenumato jokių papildomų įsipareigojimų kitoms Susitariančiosioms Šalims ir išimčių, dėl kurių už Susitariančiojoje Šalyje, kurios teritorijoje nėra branduolinių įrenginių, padarytą žalą nebūtų skiriama papildoma kompensacija dėl kokių nors su abipusiškumo stoka susijusių priežasčių.

3. a) Nė viena šios Konvencijos nuostata netrukdo Susitariančiosioms Šalims sudaryti regioninių ar kitokių susitarimų dėl įsipareigojimų pagal III straipsnio 1 dalies a punktą vykdymo arba papildomų lėšų branduolinės žalos kompensavimui skyrimo, jei dėl to pagal šią Konvenciją nekyla papildomų įsipareigojimų kitoms Susitariančiosioms Šalims.

b) Susitariančioji Šalis, ketinanti sudaryti tokį susitarimą, apie savo ketinimą praneša visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims. Apie sudarytus susitarimus pranešama depozitarui.

V SKYRIUS

JURISDIKCIJA IR TAIKYTINA TEISĖ

XIII straipsnis

Jurisdikcija

1. Išskyrus atvejus, kai šiame straipsnyje numatyta kitaip, ieškiniai dėl branduolinės žalos, padarytos dėl branduolinio incidento, atlyginimo priklauso tik tos Susitariančiosios Šalies, kurioje įvyko branduolinis incidentas, teismų jurisdikcijai.

2. Jei branduolinis incidentas įvyksta Susitariančiosios Šalies išskirtinės ekonominės zonos rajone, o jei tokios zonos nėra – rajone, kuris neviršija išskirtinės ekonominės zonos (jei ją nustatytų ta Šalis) ribų, jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl branduolinės žalos, padarytos dėl tokio branduolinio incidento, įgyvendinant šią Konvenciją turi tik tos Šalies teismai. Pirmesnis sakiny s taikomas, jei ta Susitariančioji Šalis apie tokį rajoną pranešė depozitarui anksčiau nei įvyko branduolinis incidentas. Nė viena šio straipsnio dalies nuostata neturi būti aiškinama kaip leidžianti įgyvendinti jurisdikciją tokiu būdu, kuris prieštarautų tarptautinei jūrų teisei, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją. Tačiau jei tokios jurisdikcijos įgyvendinimas nesuderinamas su tos Šalies įsipareigojimais pagal Vienos konvencijos XI straipsnį arba Paryžiaus konvencijos 13 straipsnį valstybei, kuri nėra šios Konvencijos šalis, jurisdikcija nustatoma pagal tas nuostatas.

3. Jei branduolinis incidentas neįvyksta nė vienos Susitariančiosios Šalies teritorijoje ar remiantis 2 dalimi nurodytame rajone arba jei negalima tiksliai nustatyti branduolinio incidento vietos, jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl branduolinės žalos, padarytos dėl branduolinio incidento, turi tik įrenginio valstybės teismai.

4. Jei daugiau nei vienos Susitariančiosios Šalies teismai turi jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl branduolinės žalos, tos Susitariančiosios Šalys sudarydamos susitarimą nustato, kurios Susitariančiosios Šalies teismų jurisdikcijai priskiriami šie ieškiniai.

5. Jurisdikciją turinčio Susitariančiosios Šalies teismo priimtas sprendimas, kuriam įprastos peržiūros procedūros nebetaikomos, yra pripažįstamas, išskyrus atvejus, kai:

- a) sprendimas buvo priimtas apgaulės būdu;
- b) šaliai, prieš kurią buvo priimtas teismo sprendimas, nebuvo suteiktos visos galimybės pateikti savo argumentų; arba
- c) teismo sprendimas prieštarauja Susitariančiosios Šalies, kurios teritorijoje reikalingas pripažinimas, viešajai tvarkai arba neatitinka pagrindinių teisingumo normų.

6. Remiantis 5 dalimi pripažintas teismo sprendimas, pateiktas vykdyti laikantis Susitariančiosios Šalies, kurioje jis turi būti vykdomas, teisės aktuose nustatytų formalumų, yra privalomas, tarsi tai būtų tos Susitariančiosios Šalies teismo sprendimas. Ieškinių esmė, kuria remiantis buvo priimtas toks sprendimas, toliau nenagrinėjama.

7. Atsiskaitymus, atliktus sumokant III straipsnio 1 dalies b punkte nurodytomis viešosiomis lėšomis kompensaciją laikantis nacionalinės teisės aktuose nustatytų sąlygų, pripažįsta kitos Susitariančiosios Šalys.

XIV straipsnis

Taikytina teisė

1. Branduoliniam incidentui atitinkamai taikoma tik arba Vienos konvencija, arba Paryžiaus konvencija arba šios Konvencijos priedas.

2. Atsižvelgiant atitinkamai į šios Konvencijos, Vienos konvencijos arba Paryžiaus konvencijos nuostatas, taikytina teisė yra kompetentingo teismo šalies teisė.

XV straipsnis

Tarptautinė viešoji teisė

Ši Konvencija nedaro įtakos Susitariančiosios Šalies teisėms ir įsipareigojimams pagal bendrąsias tarptautinės viešosios teisės normas.

VI SKYRIUS

GINČŲ SPRENDIMAS

XVI straipsnis

1. Kilus ginčui tarp Susitariančiųjų Šalių dėl šios Konvencijos aiškinimo ar taikymo, ginčo šalys konsultuojasi siekdamos išspręsti ginčą derybomis arba kitomis taikiomis joms priimtinais ginčų sprendimo priemonėmis.

2. Jei 1 dalyje nurodyto pobūdžio ginčo negalima išspręsti per šešis mėnesius nuo prašymo pradėti konsultacijas pagal 1 dalį dienos, bet kurios tokio ginčo šalies prašymu jis perduodamas spręsti arbitražui arba Tarptautiniam Teisingumo Teismui. Jei ginčas perduodamas arbitražui ir per šešis mėnesius nuo prašymo pateikimo dienos ginčo šalys nesusitaria dėl arbitražo sudėties, viena iš šalių gali paprašyti Tarptautinio Teisingumo Teismo pirmininko ar Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus paskirti vieną ar kelis arbitrus. Jei ginčo šalys pateikia prieštarungus prašymus, pirmenybė teikiama prašymui Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui.

3. Ratifikuodama, priimdama, tvirtindama šią Konvenciją arba prie jos prisijungdama, valstybė gali pareikšti, kad nelaiko savęs saistoma kurios nors vienos arba abiejų 2 dalyje nurodytų ginčų sprendimo procedūrų. Kitos Susitariančiosios Šalys nėra saistomos jokios 2 dalyje nurodytos ginčų sprendimo procedūros Susitariančiosios Šalies, kuriai toks pareiškimas galioja, atžvilgiu.

4. Susitariančioji Šalis, pateikusi pareiškimą pagal 3 dalį, gali bet kada jį atsiimti, apie tai pranešdama depozitarui.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

XVII straipsnis

Pasirašymas

Šią Konvenciją gali pasirašyti visos valstybės Tarptautinės atominės energijos agentūros būstinėje Vienoje nuo 1997 m. rugsėjo 29 d. iki jos įsigaliojimo.

XVIII straipsnis

Ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas

1. Šią Konvenciją turi ratifikuoti, priimti ar patvirtinti ją pasirašiusios valstybės. Ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentas priimamas tik iš valstybės, kuri yra Vienos konvencijos arba Paryžiaus konvencijos šalis, arba iš valstybės, kuri pareiškia, kad jos nacionalinės teisės aktai atitinka šios Konvencijos priedo nuostatas, su sąlyga, kad valstybė, kurios teritorijoje yra branduolinis įrenginys, kaip apibrėžta 1994 m. birželio 17 d. Branduolinės saugos konvencijoje, yra tos konvencijos Susitariančioji Šalis.

2. Ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentai atiduodami saugoti Tarptautinės atominės energijos agentūros generaliniam direktoriui, kuris yra šios Konvencijos depozitaras.

3. Susitariančioji Šalis depozitarui viena iš oficialiųjų Jungtinių Tautų kalbų pateikia II straipsnio 1 dalyje nurodytų savo nacionalinės teisės aktų nuostatų ir jų pakeitimų kopijas, įskaitant bet kokius pagal III straipsnio 1 dalies a punktą, XI straipsnio 2 dalį teikiamus konkrečius duomenis, arba pereinamojo laikotarpio sumą pagal III straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktį. Šių nuostatų kopijas depozitaras išplatina visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims.

XIX straipsnis

Prisijungimas

1. Įsigaliojus šiai Konvencijai, prie jos gali prisijungti bet kuri valstybė, kuri jos nėra pasirašiusi. Prisijungimo dokumentas priimamas tik iš valstybės, kuri yra Vienos konvencijos arba Paryžiaus konvencijos šalis, arba iš valstybės, kuri pareiškia, kad jos nacionalinės teisės aktai atitinka šios Konvencijos priedo nuostatas, su sąlyga, kad valstybė, kurios teritorijoje yra branduolinis įrenginys, kaip apibrėžta 1994 m. birželio 17 d. Branduolinės saugos konvencijoje, yra tos konvencijos Susitariančioji Šalis.

2. Prisijungimo dokumentai atiduodami saugoti Tarptautinės atominės energijos agentūros generaliniam direktoriui.

3. Susitariančioji Šalis depozitarui viena iš oficialiųjų Jungtinių Tautų kalbų pateikia II straipsnio 1 dalyje nurodytų savo nacionalinės teisės aktų nuostatų ir jų pakeitimų kopijas, įskaitant bet kokius pagal III straipsnio 1 dalies a punktą, XI straipsnio 2 dalį teikiamus konkrečius duomenis, arba pereinamojo laikotarpio sumą pagal III straipsnio 1 dalies a punkto

ii papunktį. Šių nuostatų kopijas depozitaras išplatina visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims.

XX straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo dienos, kurią bent 5 valstybės, turinčios ne mažiau kaip 400 000 įrengtosios branduolinės galios vienetų, pateikia saugoti vieną iš XVIII straipsnyje nurodytų dokumentų.

2. Kiekvienai valstybei, kuri ratifikuoja, priima, patvirtina šią Konvenciją arba prie jos prisijungia vėliau, ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo dienos, kurią ta valstybė atiduoda saugoti atitinkamą dokumentą.

XXI straipsnis

Denonsavimas

1. Bet kuri Susitariančioji Šalis gali denonsuoti šią Konvenciją, apie tai raštu pranešdama depozitarui.

2. Denonsavimas įsigalioja po vienerių metų nuo dienos, kurią depozitaras gauna pranešimą.

XXII straipsnis

Galiojimo nutraukimas

1. Bet kuri Susitariančioji Šalis, kuri nustoja būti Vienos konvencijos arba Paryžiaus konvencijos šalimi, praneša depozitarui apie tai nurodydama datą. Tą dieną ta Susitariančioji Šalis nustoja būti šios Konvencijos šalimi, išskyrus atvejus, kai jos nacionalinės teisės aktai atitinka šios Konvencijos priedo nuostatas, ji yra pranešusi apie tai depozitarui ir pateikusi nacionalinės teisės aktų nuostatų kopijas viena iš oficialiųjų Jungtinių Tautų kalbų. Šias kopijas depozitaras išplatina visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims.

2. Bet kuri Susitariančioji Šalis, kurios nacionalinės teisės aktai nebeatitinka šios Konvencijos priedo nuostatų ir kuri nėra nei Vienos, nei Paryžiaus konvencijos šalis, praneša depozitarui apie tai nurodydama datą. Tą dieną tokia Susitariančioji Šalis nustoja būti šios Konvencijos šalimi.

3. Bet kuri Susitariančioji Šalis, kurios teritorijoje yra branduolinis įrenginys, kaip apibrėžta Branduolinės saugos konvencijoje, ir kuri nustoja būti tos konvencijos šalimi, praneša depozitarui apie tai nurodydama datą. Tą dieną minėta Susitariančioji Šalis, neatsižvelgiant į 1 ir 2 dalis, nustoja būti šios Konvencijos šalimi.

XXIII straipsnis

Anksčiau įgytų teisių ir priimtų įsipareigojimų tęstinumas

Nepaisant denonsavimo pagal XXI straipsnį ar galiojimo nutraukimo pagal XXII straipsnį, šios Konvencijos nuostatos ir toliau taikomos bet kokiai branduolinei žalai dėl branduolinio incidento, įvykusio iki tokio denonsavimo ar galiojimo nutraukimo.

XXIV straipsnis

Peržiūra ir pakeitimai

1. Depozitaras, pasitaręs su Susitariančiosiomis Šalimis, gali sušaukti konferenciją, siekdamas peržiūrėti ar iš dalies pakeisti šią Konvenciją.
2. Depozitaras sušaukia Susitariančiųjų Šalių konferenciją Konvencijai peržiūrėti ar iš dalies pakeisti ne mažiau kaip trečdalis visų Susitariančiųjų Šalių prašymu.

XXV straipsnis

Pakeitimas supaprastinta tvarka

1. Trečdaliui Susitariančiųjų Šalių išreiškus pageidavimą, depozitaras sušaukia Susitariančiųjų Šalių susirinkimą, kuriame iš dalies keičiamos III straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytos kompensacijų sumos arba įrenginių kategorijos, įskaitant IV straipsnio 3 dalyje nurodytus už jas mokamus įnašus.
2. Sprendimai dėl pasiūlytų pakeitimų patvirtinimo priimami balsuojant. Pakeitimai tvirtinami, jei nėra balsavusiųjų prieš.
3. Depozitaras visoms Susitariančiosioms Šalims praneša apie visus pagal 2 dalį patvirtintus pakeitimus. Pakeitimas laikoma priimtu, jei praėjus 36 mėnesiams nuo pranešimo apie jį dienos visos Susitariančiosios Šalys patvirtindamos pakeitimą praneša depozitarui, kad jam pritaria. Pakeitimas įsigalioja visoms Susitariančiosioms Šalims po 12 mėnesių nuo pritarimo jam.
4. Jei per 36 mėnesius nuo pranešimo apie pritarimą dienos pakeitimas nepriimamas vadovaujantis 3 dalimi, jis laikomas atmestu.
5. Jei pakeitimas priimtas pagal 2 dalį, tačiau dar nėra pasibaigęs jam pritarti skirtas 36 mėnesių laikotarpis, valstybei, kuri tuo laikotarpiu tampa šios Konvencijos šalimi, pakeitimas, jei jis įsigalioja, tampa privalomas. Valstybei, kuri tampa šios Konvencijos šalimi po šio laikotarpio, visi pakeitimai, kuriems buvo pritarta pagal 3 dalį, tampa privalomi. Šioje dalyje nurodytais atvejais pakeitimas yra privalomas Susitariančiajai Šaliai nuo tada, kai jis įsigalioja, arba kai Susitariančiajai Šaliai pradeda galioti ši Konvencija, atsižvelgiant į tai, kas įvyksta pirmiau.

XXVI straipsnis

Depozitaro funkcijos

Be kitų šios Konvencijos straipsniuose nurodytų funkcijų, depozitaras nedelsdamas praneša Susitariančiosioms Šalims ir visoms kitoms valstybėms, taip pat Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos generaliniam sekretoriui apie:

- a) kiekvieną šios Konvencijos pasirašymo atvejį;
- b) kiekvieną atiduotą saugoti šios Konvencijos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo prie jos dokumentą;
- c) šios Konvencijos įsigaliojimą;
- d) pareiškimus, gautus pagal XVI straipsnį;
- e) kiekvieną pranešimą apie denonsavimą, gautą pagal XXI straipsnį, arba pranešimą, gautą pagal XXII straipsnį;
- f) kiekvieną pranešimą pagal XIII straipsnio 2 dalį;
- g) kitus su šia Konvencija susijusius pranešimus.

XXVII straipsnis

Autentiški tekstai

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra vienodai autentiški, atiduodamas saugoti Tarptautinės atominės energijos agentūros generaliniam direktoriui, kuris išplatina patvirtintas šios Konvencijos kopijas visoms valstybėms.

TAI PATVIRTINDAMI, TOLIAU NURODYTI TINKAMAI ĮGALIOTI ASMENYS PASIRAŠĖ ŠIĄ KONVENCIJĄ.

Priimta tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt septintų metų rugsėjo dvyliktą dieną Vienoje.

PRIEDAS

Susitariančioji Šalis, kuri nėra nė vienos iš šios Konvencijos I straipsnio a ar b punktuose nurodytų konvencijų šalis, užtikrina, kad jos nacionalinės teisės aktai atitinka šio priedo nuostatas tiek, kiek šios nuostatos nėra tiesiogiai taikomos toje Susitariančiojoje Šalyje. Susitariančioji Šalis, kurios teritorijoje nėra branduolinio įrenginio, privalo turėti tik tuos teisės aktus, kurie yra būtini, kad ši Šalis galėtų vykdyti savo įsipareigojimus pagal šią Konvenciją.

1 straipsnis

Sąvokos

1. Be šios Konvencijos I straipsnyje pateiktų sąvokų, šiame priede vartojamos šios sąvokos:

a) „Branduolinis kuras“ – bet kokia medžiaga, galinti gaminti energiją savaiminio grandininio proceso branduolių dalijimosi būdu.

b) „Branduolinis įrenginys“ – tai:

i) bet kuris branduolinis reaktorius, išskyrus reaktorių, kuris jūrų ar oro transporto priemonėje įrengtas kaip energijos šaltinis tam, kad ši transporto priemonė judėtų, arba kuriuo nors kitu tikslu;

ii) bet kuri gamykla, naudojanti branduolinį kurą branduolinei medžiagai gaminti, arba bet kuri gamykla, apdorojanti branduolinę medžiagą, įskaitant bet kurią gamyklą, perdirbančią panaudotą branduolinį kurą; ir

iii) bet kuri vieta, kur laikoma branduolinė medžiaga, išskyrus su tokios medžiagos vežimu susijusią laikymo vietą,

su sąlyga, kad įrenginio valstybė gali nustatyti, kad keletas vieno operatoriaus branduolinių įrenginių, kurie yra išdėstyti vienoje vietoje, laikomi vienu branduoliniu įrenginiu.

c) „Branduolinė medžiaga“ – tai:

i) branduolinis kuras, išskyrus gamtinį uraną ir nuskurdintąjį uraną, kuris gali gaminti energiją savaiminio grandininio proceso branduolių dalijimosi būdu ne branduoliniame reaktoriuje savarankiškai arba jungdamasis su kokia nors kita medžiaga; ir

ii) radioaktyvieji produktai arba atliekos.

d) „Operatorius“ – branduolinio įrenginio atžvilgiu, asmuo, kurį įrenginio valstybė paskiria ar pripažįsta to įrenginio operatoriumi.

e) „Radioaktyvieji produktai ar atliekos“ – bet kokia radioaktyvioji medžiaga, pagaminta branduolinio kuro gamybos ar naudojimo procese, arba bet kokia medžiaga, tapusi radioaktyvi dėl spinduliavimo poveikio gaminant ar naudojant branduolinį kurą, išskyrus radioizotopus, pasiekusius galutinį pagaminimo etapą ir tapusius tinkamais naudoti bet kokiems mokslo, medicinos, žemės ūkio, komercijos ar pramonės tikslams.

2. Įrenginio valstybė gali, jei įmanoma atsižvelgiant į nedidelį susijusios rizikos laipsnį, netaikyti šios Konvencijos bet kokiam branduoliniam įrenginiui arba mažiems branduolinės medžiagos kiekiams su sąlyga, kad:

a) jei tai susiję su branduoliniais įrenginiais, minėto Konvencijos netaikymo kriterijus yra nustatę Tarptautinės atominės energijos agentūros Valdytojų taryba ir kiekvienas atvejis, kai įrenginio valstybė netaiko Konvencijos, atitinka minėtus kriterijus; ir

b) jei tai susiję su mažais branduolinės medžiagos kiekiais, maksimalias ribas, iki kurių tokiems kiekiams Konvencija netaikoma, yra nustatę Tarptautinės atominės energijos agentūros Valdytojų taryba ir kiekvienas atvejis, kai įrenginio valstybė netaiko Konvencijos, neviršija tos maksimalios ribos.

Valdytojų taryba periodiškai peržiūri minėtus kriterijus, kuriais remiantis branduoliniams įrenginiams Konvencija netaikoma, ir maksimalias ribas, iki kurių mažiems branduolinės medžiagos kiekiams Konvencija netaikoma.

2 straipsnis

Teisės aktų atitiktis

1. Susitariančiosios Šalies nacionalinės teisės aktai laikomi atitinkančiais 3, 4, 5 ir 7 straipsnių nuostatas, jei nuo 1995 m. sausio 1 d. juose buvo ir vis dar yra nuostatos, kuriomis:

a) numatoma griežta atsakomybė branduolinio incidento atveju, kai yra padaryta didelė branduolinė žala už vietos, kurioje yra branduolinis įrenginys ir kurioje įvyko incidentas, ribų;

b) reikalaujama žalos atlyginimo iš bet kurio asmens, išskyrus operatorių, atsakingą už branduolinę žalą, jei tas asmuo teisiškai privalo mokėti kompensaciją; ir

c) užtikrinama, kad žalai atlyginti būtų skirta bent 1 000 mln. SST civilinės atominės elektrinės atveju ir mažiausiai 300 mln. SST kitų civilinių branduolinių įrenginių atveju.

2. Jei remiantis 1 dalimi laikoma, kad Susitariančiosios Šalies nacionalinės teisės aktai atitinka 3, 4, 5 ir 7 straipsnių nuostatas, ta Šalis:

a) gali taikyti branduolinės žalos apibrėžtį, kuri apima nuostolius ar žalą, nurodytus šios Konvencijos I straipsnio f punkte, ir bet kokius kitus nuostolius ar žalą tiek, kiek tokie nuostoliai patiriami ar žala atsiranda dėl branduolinio kuro ar radioaktyviųjų produktų arba branduoliniame įrenginyje esančių atliekų arba branduolinių medžiagų, vežamų iš ar kilusių iš branduolinio įrenginio arba į jį siunčiamų, atliekų radioaktyviųjų savybių ar jų derinio su toksinėmis, sprogstamosiomis ar kitomis pavojingomis savybėmis arba dėl kitos jonizuojančiosios spinduliuotės, kurią skleidžia bet kuris radiacijos šaltinis branduoliniame įrenginyje, su sąlyga, kad tokios apibrėžties taikymas nedaro įtakos tos Susitariančiosios Šalies įsipareigojimui pagal šios Konvencijos III straipsnį; ir

b) gali taikyti šio straipsnio 3 dalyje pateiktą branduolinio įrenginio apibrėžtį, išskyrus šio priedo 1 straipsnio 1 dalies b punkte pateiktą apibrėžtį.

3. Šio straipsnio 2 dalies b punkte „branduolinis įrenginys“ reiškia:

a) bet kokį civilinį branduolinį reaktorių, išskyrus reaktorių, kuris jūrų ar oro transporto priemonėje įrengtas kaip energijos šaltinis tam, kad ši transporto priemonė judėtų, arba kuriuo nors kitu tikslu; ir

b) bet kurį civilinį įrenginį, kuriame apdorojamas, perdirbamas ar saugomas:

i) panaudotas branduolinis kuras; arba

ii) radioaktyvieji produktai ar atliekos, kurie:

1) atsiranda perdirbant panaudotą branduolinį kurą ir kurių sudėtyje yra didelis kiekis branduolių dalijimosi medžiagų; arba

2) turi elementų, kurių atominis skaičius didesnis nei 92 didesnėse nei 10 nanokiurių grame koncentracijose;

c) bet kurį kitą branduolinių medžiagų apdorojimo, perdirbimo ar saugojimo civilinį įrenginį, išskyrus atvejus, kai Susitariančioji Šalis nustato, kad dėl nedidelio su tokiu įrenginiu susijusios rizikos laipsnio tokiam įrenginiui ši apibrėžtis netaikoma.

4. Jei šio straipsnio 1 dalį atitinkanti Susitariančiosios Šalies nacionalinė teisė netaikoma branduoliniam incidentui, įvykusiam už tos Susitariančiosios Šalies teritorijos ribų, tačiau tos Susitariančiosios Šalies teismai tuo atveju turi jurisdikciją pagal šios Konvencijos XIII straipsnį, taikomi priedo 3–11 straipsniai, jiems teikiama pirmenybė prieš bet kurias nesuderinamas taikytinos nacionalinės teisės nuostatas.

3 straipsnis

Operatoriaus atsakomybė

1. Branduolinio įrenginio operatorius yra atsakingas už branduolinę žalą, jeigu įrodyta, kad žalą padarė branduolinis incidentas:

a) jo branduoliniame įrenginyje arba

b) susijęs su branduoline medžiaga, vežama arba kilusia iš jo branduolinio įrenginio, ir jei incidentas įvyko:

i) anksčiau nei kito branduolinio įrenginio operatorius prisiėmė atsakomybę dėl su šia branduoline medžiaga susijusių branduolinių incidentų remiantis aiškiai raštu išdėstytomis sutarties sąlygomis;

ii) jei tokių aiškiai išdėstytų sąlygų nėra – anksčiau nei ši branduolinė medžiaga patenka kito branduolinio įrenginio operatoriaus žinion; arba

iii) jei ši branduolinė medžiaga skirta branduoliniam reaktoriui, kuris transporto priemonėje įrengtas kaip tos priemonės energijos šaltinis tam, kad ši transporto priemonė judėtų, arba koku nors kitu tikslu – anksčiau nei branduolinė medžiaga patenka asmens, tinkamai įgalioto eksploatuoti tokį reaktorių, žinion; bet

iv) jei tokia branduolinė medžiaga buvo pristatyta asmeniui valstybės, kuri nėra Susitariančioji Šalis, teritorijoje – anksčiau nei ji buvo iškrauta iš transporto priemonės, kuria ji buvo atvežta į tos valstybės, kuri nėra Susitariančioji Šalis, teritoriją;

c) susijęs su branduoline medžiaga, atvežta į jo branduolinį įrenginį, ir jei incidentas įvyko:

i) po to, kai operatorius perėmė atsakomybę iš kito branduolinio įrenginio operatoriaus dėl su šia branduoline medžiaga susijusių branduolinių incidentų remiantis aiškiai raštu išdėstytomis sutarties sąlygomis;

ii) jei tokių aiškiai išdėstytų sąlygų nėra – po to, kai branduolinė medžiaga patenka operatoriaus žinion; arba

iii) po to, kai branduolinę medžiagą operatoriaus žinion perduoda asmuo, eksploatuojantis branduolinį reaktorių, kuris transporto priemonėje įrengtas kaip energijos šaltinį tam, kad ji judėtų, arba koku nors kitu tikslu; bet

iv) jei ši branduolinė medžiaga remiantis rašytiniu operatoriaus sutikimu buvo išsiųsta asmens valstybės, kuri nėra Susitariančioji Šalis, teritorijoje – tikrai po to, kai ji pakraunama į transporto priemonę, kuria medžiaga turi būti išvežta iš tos valstybės teritorijos;

su sąlyga, kad jei branduolinę žalą padaro branduolinis incidentas, įvykęs branduoliniame įrenginyje ir susijęs su branduoline medžiaga, laikyta įrenginyje tos medžiagos vežimo tikslais, šios dalies a punkto nuostatos netaikomos tada, kai yra atsakingas vien tik kitas operatorius arba asmuo pagal šios dalies b arba c punktą.

2. Įrenginio valstybė gali teisės aktais nustatyti, kad remiantis sąlygomis, kurios gali būti nustatytos juose, branduolinės medžiagos vežėjas arba radioaktyviąsias atliekas tvarkantis asmuo, tam vežėjui ar asmeniui prašant ir atitinkamam operatoriui sutinkant, gali būti paskirtas operatoriumi arba juo pripažintas vietoj to operatoriaus atitinkamai tos branduolinės medžiagos ar tų radioaktyvių atliekų atžvilgiu. Tokiu atveju toks vežėjas arba asmuo visais šios Konvencijos tikslais laikomas branduolinio įrenginio, kuris yra tos valstybės teritorijoje, operatoriumi.

3. Operatoriaus atsakomybė už branduolinę žalą yra absoliuti.

4. Kai tiek branduolinė žala, tiek kitokia, nebranduolinė, žala atsiranda dėl branduolinio incidento arba dėl branduolinio incidento ir vieno ar kelių kitokio pobūdžio įvykių, ta kitokia žala, jei ji negali būti pagrįstai atskirta nuo branduolinės žalos, laikoma to branduolinio incidento padaryta branduoline žala. Tačiau jeigu žalą padaro branduolinis incidentas, kuriam taikomos šio priedo nuostatos, ir jonizuojančiosios spinduliuotės emisija, kuriai tos nuostatos netaikomos, kartu, nė viena šio priedo nuostata neriboja ir kitaip neveikia bet kurio asmens, kuris gali būti laikomas atsakingu dėl jonizuojančiosios spinduliuotės emisijos, atsakomybės nei dėl asmens, kuriam padaryta branduolinė žala, nei dėl atgręžtinio reikalavimo ar įnašo.

5. a) Operatorius nėra atsakingas už branduolinę žalą, kuri padaroma branduolinio incidento, įvykusio tiesiogiai dėl ginkluoto konflikto, karinių veiksmų, pilietinio karo ar maišto.

b) Išskyrus atvejus, kai įrenginio valstybės teisėje gali būti nustatyta kitaip, šis operatorius nėra atsakingas už branduolinę žalą, kurią padaro branduolinis incidentas, kilęs tiesiogiai dėl išskirtinai sunkios stichinės nelaimės.

6. Jeigu operatorius įrodo, kad branduolinė žala padaryta visiškai ar iš dalies dėl asmens, kuriam padaryta tokia žala, didelio aplaidumo arba dėl to asmens veiksmo ar neveikimo siekiant padaryti žalą, remiantis nacionaline teise operatorius gali būti visiškai ar iš dalies atleistas nuo pareigos sumokėti kompensaciją už branduolinę žalą tokiam asmeniui.

7. Operatorius nėra atsakingas už branduolinę žalą, padarytą:

a) pačiam branduoliniam įrenginiui ir bet kokiam kitam branduoliniam įrenginiui, įskaitant statomą branduolinį įrenginį, to įrenginio aikštelėje ir

b) bet kuriam toje pačioje aikštelėje esančiam turtui, kuris naudojamas ar bus naudojamas eksploatuojant bet kurį tokį įrenginį;

c) jei nacionalinėje teisėje nenustatyta kitaip, transporto priemonėms, kuriose branduolinio incidento metu buvo su juo susijusi branduolinė medžiaga. Jei nacionalinėje teisėje nustatyta, kad operatorius yra atsakingas už tokią žalą, dar nereiškia, kad kompensavus tą žalą operatoriaus atsakomybė už kitą žalą sumažėja iki mažiau nei 150 mln. SST arba kurio nors kito Susitariančiosios Šalies teisės aktuose nustatyto didesnio dydžio.

8. Nė viena šios Konvencijos nuostata neturi įtakos į šios Konvencijos taikymo sritį nepatenkančiai operatoriaus atsakomybei už branduolinę žalą, už kurią jis remiantis 7 dalies c punktu neatsako pagal šią Konvenciją.

9. Teisė į kompensaciją už branduolinę žalą gali būti naudojama tik atsakingo operatoriaus atžvilgiu, su sąlyga, kad nacionalinėje teisėje gali būti užtikrinta teisė pareikšti ieškinį tiesiogiai bet kuriai šaliai, kuri skiria lėšų remiantis nacionalinės teisės nuostatomis, siekiant užtikrinti, kad kompensacija būtų mokama ne iš operatoriaus, o iš kitų šaltinių gautomis lėšomis.

10. Operatorius neatsako už branduolinio incidento, kuris, remiantis šia Konvencija, nepatenka į nacionalinės teisės nuostatų taikymo sritį, padarytą žalą.

4 straipsnis

Atsakomybės dydžiai

1. Remiantis III straipsnio 1 dalies a punkto ii papunkčiu, operatoriaus atsakomybės už kurį nors vieną branduolinį incidentą dydį gali apriboti įrenginio valstybė iki:

a) ne mažiau kaip 300 mln. SST arba

b) ne mažiau kaip 150 mln. SST, su sąlyga, kad branduolinei žalai kompensuoti ta valstybė skiria didesnę ir bent 300 mln. SST siekiančią viešųjų lėšų sumą.

2. Nepaisant 1 dalies, įrenginio valstybė, atsižvelgdama į branduolinio įrenginio ar su juo susijusių branduolinių medžiagų pobūdį ir į galimas dėl jo kylančias incidento pasekmes, gali nustatyti mažesnę operatoriaus atsakomybės dydį, jei taip nustatytas dydis nė vienu atveju nebus mažesnis nei 5 mln. SST ir įrenginio valstybė užtikrins, kad skiriamų viešųjų lėšų suma nebus mažesnė nei 1 dalyje nurodytas dydis.

3. Dydžiai, kuriuos atsakingo operatoriaus įrenginio valstybė nustato atsižvelgdama į šio straipsnio 1 ir 2 dalis ir Susitariančiosios Šalies teisės aktų nuostatas pagal 3 straipsnio 7 dalies c punktą, taikomi visais atvejais, kai įvyksta branduolinis incidentas.

5 straipsnis

Finansinė garantija

1. a) Operatorius privalo nuolat turėti jo atsakomybę už branduolinę žalą apimančią draudimą ar kitokią finansinę garantiją, kurių sumą, tipą ir sąlygas nustato įrenginio valstybė. Įrenginio valstybė užtikrina kompensacijos už branduolinę žalą mokėjimą pagal patenkintus operatoriui pateiktus ieškinius skirdama tiek būtinųjų lėšų, kiek jų trūksta reikalavimams patenkinti atsižvelgiant į draudimo ar kitokios finansinės garantijos galimybes, bet neviršijant pagal 4 straipsnį nustatytos ribos, jei tokia riba nustatyta. Jei operatoriaus atsakomybė nėra ribojama, įrenginio valstybė gali nustatyti atsakingo operatoriaus finansinės garantijos ribą, kuri būtų ne mažesnė nei 300 mln. SST. Įrenginio valstybė užtikrina kompensacijos už branduolinę žalą mokėjimą pagal patenkintus operatoriui pateiktus ieškinius, jei finansinės garantijos nepakanka tokiems reikalavimams patenkinti, bet neviršijant pagal šią dalį teikiamos finansinės garantijos sumos.

b) Nepaisant a punkto, įrenginio valstybė, atsižvelgdama į branduolinio įrenginio ar su juo susijusių branduolinių medžiagų pobūdį ir į galimas dėl jo kylančias incidento pasekmes, gali nustatyti mažesnę operatoriaus finansinės garantijos dydį, jei taip nustatytas dydis nė vienu atveju nebus mažesnis nei 5 mln. SST ir jei įrenginio valstybė užtikrins kompensacijos už branduolinę žalą mokėjimą pagal patenkintus operatoriui pateiktus ieškinius, skirdama tiek būtinųjų lėšų, kiek jų trūksta reikalavimams patenkinti atsižvelgiant į draudimo bei kitokios finansinės garantijos galimybes, bet neviršijant a punkte nustatytos ribos.

2. Nė viena 1 dalies nuostata nereikalaujama, kad Susitariančioji Šalis ar kuris nors ją sudarantis struktūrinis vienetas užtikrintų draudimą ar kitokią finansinę garantiją jų kaip operatorių atsakomybei apdrausti.

3. Pagal šio straipsnio 1 dalį arba 4 straipsnio 1 dalies b punktą draudimo, kitos finansinės garantijos ar įrenginio valstybės teikiamos lėšos yra skiriamos tik kompensacijai pagal šį priedą mokėti.

4. Nei draudikas, nei kuris nors kitas finansinės garantijos teikėjas nesustabdo arba neatšaukia šio straipsnio 1 dalyje numatyto draudimo ar kitokios finansinės garantijos apie tai raštu nepranešęs kompetentingai valstybės institucijai mažiausiai prieš du mėnesius, arba tada, kai toks draudimas arba kitokia finansinė garantija yra susiję su branduolinės medžiagos vežimu – per tokio vežimo laikotarpį.

6 straipsnis

Vežimas

1. Operatoriaus atsakomybės už branduolinį incidentą vežimo metu maksimalų dydį reglamentuoja įrenginio valstybės nacionalinė teisė.

2. Susitariančioji Šalis branduolinės medžiagos vežimui per jos teritoriją gali nustatyti sąlygą, kad operatoriaus atsakomybės dydis būtų padidintas iki tokio lygio, kuris neviršytų jos teritorijoje esančio branduolinio įrenginio operatoriaus maksimalaus atsakomybės dydžio.

3. Šio straipsnio 2 dalies nuostatos netaikomos:

a) vežant jūra tais atvejais, kai pagal tarptautinę teisę galioja teisė įplaukti į Susitariančiosios Šalies uostus nelaimės atveju arba taikaus plaukimo per jos teritoriją teisė;

b) vežant oru, kai pagal susitarimą ar tarptautinę teisę galioja teisė skristi per Susitariančiosios Šalies teritoriją ar joje tūpti.

7 straipsnis

Daugiau nei vieno operatoriaus atsakomybė

1. Jeigu branduolinė žala susijusi su daugiau nei vieno operatoriaus atsakomybe, susiję operatoriai yra solidariai – visi bendrai ir kiekvienas atskirai – atsakingi, kai kiekvieno iš jų atsakomybės už žalą dalies neįmanoma deramai atskirti. Įrenginio valstybė gali apriboti kiekvienam incidentui skiriamas viešąsias lėšas iki tokiu būdu nustatytų sumų ir pagal 4 straipsnio 1 dalį nustatyto dydžio skirtumo (jei toks yra).

2. Jeigu branduolinis incidentas įvyksta vežant branduolinę medžiagą viena ir ta pačia transporto priemone arba, kai ši medžiaga laikoma ketinant ją vežti, viename ir tame pačiame branduoliniame įrenginyje ir padaro branduolinę žalą, už kurią atsakomybė tenka daugiau nei vienam operatoriui, bendras atsakomybės dydis neturi viršyti didžiausio dydžio, kuris taikomas kuriam nors iš jų pagal 4 straipsnį.

3. Nė vienu iš šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų atvejų kurio nors vieno operatoriaus atsakomybė neturi būti didesnė už tą, kuri jam numatyta pagal 4 straipsnį.

4. Vadovaujantis šio straipsnio 1–3 dalių nuostatomis, jei su vienu branduoliniu incidentu susiję keli vieno ir to paties operatoriaus branduoliniai įrenginiai, tokio operatoriaus atsakomybės už kiekvieną branduolinį įrenginį dydis neviršija jam pagal 4 straipsnį taikomo dydžio. Įrenginio valstybė gali apriboti skiriamų viešųjų lėšų sumą, kaip numatyta 1 dalyje.

8 straipsnis

Kompensacija pagal nacionalinę teisę

1. Šioje Konvencijoje kompensacijos dydis nustatomas neatsižvelgiant į palūkanas ar išlaidas, patirtas nagrinėjant bylą dėl kompensacijos už branduolinę žalą.

2. Kompensacija už žalą, padarytą ne įrenginio valstybėje, mokama tokia forma, kuri leidžia laisvai pervesti lėšas tarp Susitariančiųjų Šalių.

3. Jei šalies ar valstybinio sveikatos draudimo, socialinio draudimo, socialinės apsaugos, nelaimingų atsitikimų darbe ar profesinių ligų kompensacijų sistemų nuostatose yra numatyta kompensacija už branduolinę žalą, tokių sistemų naudotojų teisės ir dėl tokių sistemų galiojančios atgręžtinio reikalavimo teisės nustatomos remiantis Susitariančiosios Šalies, kurioje tokios sistemos yra įdiegtos, nacionaline teise arba tarpvyriausybinių organizacijų, kuri įdiegė tokias sistemas, taisyklės.

9 straipsnis

Teisės į kompensaciją praradimo terminas

1. Teisės į kompensaciją pagal šią Konvenciją prarandamos, jei ieškinys nepareiškiamas per dešimt metų nuo branduolinio incidento dienos. Tačiau jei pagal įrenginio valstybės teisės aktus operatoriaus atsakomybė yra apdrausta draudimu ar kita finansine garantija arba valstybės lėšomis ilgesniam nei dešimties metų laikotarpiui, kompetentingo teismo šalies teisėje gali būti numatyta, kad teisės reikalauti kompensacijos iš operatoriaus prarandamos tik pasibaigus laikotarpiui, kuris gali būti ilgesnis nei dešimt metų, bet ne ilgesnis nei laikotarpis, kurį operatoriaus atsakomybė draudžiama pagal įrenginio valstybės teisę.

2. Jei branduolinė žala atsiranda dėl branduolinio incidento, susijusio su branduoline medžiaga, kuri branduolinio incidento metu buvo pavogta, pamesta, išmesta ar palikta be priežiūros, 1 dalyje nustatytas laikotarpis skaičiuojamas nuo to branduolinio incidento įvykio dienos, bet tas laikotarpis, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytus teisės aktus, jokių būdu negali būti ilgesnis kaip dvidešimt metų nuo vagystės, pametimo, išmetimo ar palikimo dienos.

3. Kompetentingo teismo šalies teisėje gali būti nustatytas ne trumpesnis nei trejų metų teisės į kompensaciją praradimo arba senaties terminas nuo dienos, kurią branduolinę žalą patyręs asmuo sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokią žalą ir už ją atsakingą operatorių, su sąlyga, kad nevirsijamas remiantis 1 ir 2 dalimis nustatytas laikotarpis.

4. Jei Susitariančiosios Šalies nacionalinėje teisėje numatytas ilgesnis nei dešimties metų teisės į kompensaciją praradimo ar senaties terminas skaičiuojant nuo branduolinio incidento dienos, joje turi būti nuostatos, reglamentuojančios teisingą ieškinių dėl mirties ar kūno sužalojimo, pateiktų per dešimt metų nuo branduolinio incidento dienos, patenkinimą laiku.

10 straipsnis

Atgręžtinio reikalavimo teisė

Nacionalinėje teisėje gali būti nustatyta, kad operatorius turi atgręžtinio reikalavimo teisę tik jei:

- a) ji aiškiai nustatyta rašytinėje sutartyje; arba
- b) branduolinis incidentas įvyko dėl veiklos ar neveikimo siekiant padaryti žalą, panaudojant ją prieš asmenį, kuris veikė ar neveikė siekdamas šio tikslo.

11 straipsnis

Taikytina teisė

Remiantis šios Konvencijos nuostatomis, kompensacijos už branduolinio incidento padarytą branduolinę žalą pobūdį, formą, mastą ir teisingą paskirstymą reglamentuoja kompetentingo teismo šalies teisė.